

Znalectví staroslovanské hmotné kultury - seznam literatury

Všeobecná literatura povinná:

- Hrubý, V. 1955: Staré Město. Velkomoravské pohřebiště „Na valách“. Praha.
- Dostál, B. 1966: Slovanská pohřebiště ze střední doby hradištní na Moravě. Praha.
- Galuška, L. 1996: Uherské Hradiště - Sady. Křesťanské centrum říše velkomoravské. Brno.
- Měřínský, Z. 1985: Velkomoravské kostrové pohřebiště ve Velkých Bílovicích. Studie AÚB XII, Praha.
- Měřínský, Z. 2002: České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu I. Praha.
- Rejholcová, M. 1995: Pohrebisko v Čakajovciach (9.-12. storočie). Analýza. Nitra.
- Hanuliak, M. – Rejholcová, M. 1999: Pohrebisko v Čakajovciach (9.-12. storočie). Vyhodnotenie. Nitra.
- Klanica, Z. 2006: Nechvalín, Prušánky. Čtyři slovanská pohřebiště. Díl I. Příspěvek ke chronologii časně středověké hmotné kultury ve střední Evropě. Díl II. Katalog. Spisy Archeologického Ústavu AV ČR Brno 28. Brno.
- Hanuliak, M. 2004: Velkomoravské pohrebiská. Pochovávanie v 9.-10. storočí na území Slovenska. Nitra.
- Tomková, K. 2005: Hmotná kultura raně středověkých pohřebišť Pražského hradu a jeho předpolí. In: Tomková, K. (ed.), Pohřbívání na Pražském hradě a jeho předpolích, díl I.1 – textová část. Castrum Pragense 7. Praha, 217-304.
- Bartošková, A. 1986: Slovanské depoty železných předmětů v Československu. St.AÚB, Praha.
- Dostál, B. 1975: Břeclav-Pohansko IV. Velkomoravský velmožský dvorec. Brno.

Všeobecná literatura výběrová:

- Szóke, B. M. 1992: Karolingerzeitliche Gräberfelder I-II von Garabonc-Ófalu. In: Die Karolingerzeit im unteren Zalatal. Antaeus 21, 41-203.
- Klanica, Z. 1986: Počátky slovanského osídlení našich zemí. Praha.
- Pouлік, J. 1948: Staroslovanská Morava. Praha.
- Pouлік, J. 1975: Mikulčice. Sídlu a pevnost knížat velkomoravských. Praha.
- Šolle, M. 1966: Stará Kouřim a projevy velkomoravské kultury v Čechách. Praha.
- Dekan, J. 1976: Velká Morava. Doba a umenie. Bratislava (*barevné fotografie*).

Granulace a filigrán:

- Wolters, J. 1983: Die Granulation. Geschichte und Technik einer alten Goldschmiedekunst. München.
- Wolters, J. 1987: Filigran. In: Reallexikon zur deutschen Kunstgeschichte (RDK) 8. München, Sp. 1062-1184.
- Eilbracht, H. 1999: Filigran- und Granulationskunst im wikingischen Norden. Untersuchungen zum Transfer frühmittelalterlicher Gold- und Silberschmiedetechniken zwischen dem Kontinent und Nordeuropa. Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters (ZAM) – Beiheft 11, Bonn.

Náušnice:

- Čilinská, Z. 1975: Frauenschmuck aus dem 7.-8. Jahrhundert im Karpatenbecken. SIA 23, 63-96.
- Staňa, Č. 1995: Příspěvek k poznání horizontu veligradského šperku. SPFFBU E 40, 37-45.
- Ungerman, Š. 2005: Ženský šperk staršího velkomoravského horizontu. AR 57, 707-749.
- Szóke, B. M. 1992: Die Beziehungen zwischen dem oberen Donautal und Westungarn in der ersten Hälfte des 9. Jahrhunderts (Frauentrachtzubehör und Schmuck). In: Daim, F. (Hrsg.), Awarenforschungen II, Wien, 841-968.
- Tovornik, V. 1986: Die frühmittelalterlichen Gräberfelder von Gusen und Auhof bei Perg in Oberösterreich. Teil 2: Auhof bei Perg. Archaeologia Austriaca 70, 413-484.

Gombíky:

- Pavlovičová, E. 1996: K vypovedacej schopnosti gombíka u naddunajských Slovanov v 9. storočí. SIA 44, 95-153.
- Klanica, Z. 1970: Velkomoravský gombík. AR 22, 421-446.
- Turčan, V. 2001: Sklenené gombíky jako súčasť odevu. In: Galuška, L. – Kouřil, P. – Měřínský, Z. (ed.), Velká Morava mezi východem a západem. Brno, 407-411.

Skleněné korály:

- Černá, E. – Tomková, K. – Hulínský, V. – Cílová, Z. 2005: Raně středověké skleněné korálky z Pražského hradu a jeho předpolí – typologická a chemická klasifikace nálezů. In: Tomková, K. (ed.), Pohřbívání na Pražském hradě a jeho předpolích, díl I.1 – textová část. Castrum Pragense 7. Praha, 333-357.
- Tomková, K. 2007: Olivovité korálky v Čechách z pohledu dějin jejich studia. Archeologie ve středních Čechách 11, 531-548.
- Staššiková-Štukovská, D. 2004: Skleněné korálky z pohrebiska v Prši II. SIA 52, 35-54.
- Staššiková-Štukovská, D. – Plško, A. 1997: Typologische und technologische Aspekte der Perlen aus dem frühmittelalterlichen Gräberfeld in Borovce. In: von Freedon, U. – Wiczorek, A. (Hrsg.), Perlen. Archäologie, Techniken, Analysen. Akten des Internationalen Perlensymposiums in Mannheim von 11. bis 14. November 1994. Bonn, 259-274.
- Andrae, R. 1973: Mosaikaugenperlen. Untersuchungen zur Verbreitung und Datierung karolingerzeitlicher Millefioriglasperlen in Europa. Acta praehistorica et archaeologica 4, 101-198.

Křížky a závěsky:

- Měřínský, Z. 1988: Kosočtverečné olovené křížky a jejich chronologické postavení v rámci hmotné kultury střední doby hradištní. In: Rodná země. Brno, 122-145.
- Klanica, Z. 1993: Křížky z 8.-9. století v Mikulčicích, Pravěk NŘ 3, 211-225.
- Štefan, I. 2005: Kaptorgy: pokus o kontextuální analýzu. Studia Mediaevalia Pragensia 5, 21-60.
- Kolník, T. 1994: Ikonografia, datovanie a kultúrno-historický enkolpionu z Veľkej Mače. SIA 42, 125-153.
- Krumphanzlová, Z. 1971: Počátky křesťanství v Čechách ve světle archeologických pramenů. PA 62, 406-456.
- Chorvátová, H. 1998: K významu lunicovitých přívěsků z včasnostředověkých pohřebisk střední Evropy. Praehistorica 23, Praha, 135-140.

Mladohradištní a belobrdský šperk:

- Hanuliak, M. 1994: Malé Kosihy. Pohrebisko z 10.-11. storočia. Nitra.
- Fusek, G. 1998: Gräber mit Arpadenmünzen aus dem Gräberfeld von Šindolka in Nitra. SIA 46, 71-118.
- Ludíkovský, K. - Snášil, R. 1974: Mladohradištní kostrové pohřebiště ve Velkých Hostěrádkách (o. Břeclav). St. AÚ ČSAV v Brně II/4. Praha.
- Mrázek, I. 2000: Drahé kameny ve středověku Moravy a Slezska. Brno.
- Giesler, J. 1981: Untersuchungen zur Chronologie der Bijelo-Brdo-Kultur. Prähistorische Zeitschrift 56, 3-167.
- Polanský, L. – Tomková, K. 2006: Hromadný nález denárů a šperků z Čistěvsí. Revize popisu a dochované části depotu. Numismatický sborník 21, 83-124.

Opaskové garnitury:

- Zábojník, J. 1991: Seriation von Gürtelbeschlaggarnituren aus dem Gebiet der Slowakei und Österreichs (Beitrag zur Chronologie der Zeit des awarischen Kaganats). In: Čilinská, Z. (ed.), K problematike osídlenia stredodunajskej oblasti vo včasnom stredoveku. Nitra, 219-321.

- Zábojník, J. 1999: Das awarische Kaganat und die Slawen an seiner nördlichen Peripherie (Probleme der archäologischen Abgrenzung). SIA 47, 153-173.
- Profantová, N. 1992: Awarische Funde aus den Gebieten nördlich der awarischen Siedlungsgrenzen. In: Daim, F. (Hrsg.), Awarforschung II, Wien, 605-801.
- Ungerman, Š. 2005/06: Průvlečka s prodlouženým krčkem z Dolních Věstonic „Na pískách“. Původ, funkce a datování jednoho typu kování z raného středověku. SPFFBU M 10/11, 117-141.
- Pieta, K. – Ruttkay, A. – Ruttkay, M. (ed.), Bojná. Hospodárske a politické centrum Nitrianskeho kniežatstva. Nitra.

Ostruhy:

- Bialeková, D. 1977: Sporen von slawischen Fundplätzen in Pobedim (Typologie und Datierung). SIA 25, 103-160.
- Galuška, L. 1999: Jezdecká souprava z hrobu 224/51 ze Starého Města (K otázce raně středověkých ostruh s plotenkami se svislými paralelními řadami nýtů). In: Avenarius, A. – Ševčíková, Z. (ed.), Slovensko a európsky juhovýchod. Medzikultúrne vzťahy a kontexty, Bratislava, 84-108.
- Profantová, N. 1994: K nálezům ostruh z konce 7.-9. stol. v Čechách. In: Mediaevalia archaeologica bohemia 1993, PA - Supplementum, 60-85.
- Wachowski, K. 1986/87: Merowingische und karolingische Sporen auf dem Kontinent. Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters 14/15, 49-79.

Ostatní jezdecká výstroj:

- Měchurová, Z. 1983: Třmeny a jiné součásti sedla z časně středověkého období. ČMM 68, vědy spol., 61-89.
- Měchurová, Z. 1984: Součásti uzdění koně ve velkomoravském období. AH 9, 263-292.
- Vignatiová, J. 1980: Součásti jezdecké výstroje z nálezů na Pohansku u Břeclavě. SPFFBU E 25, 161-198.
- Karo, Š. 2004: Die Typologie der frühmittelalterlichen Steigbügel aus slowenischen Fundorten. In: Fusek, G. (ed.), Zborník na počesť Dariny Bialekovej. Nitra 2004, 165-173.

Zbraně:

- Szameit, E. 1986: Karolingerzeitliche Waffenfunde aus Österreich. Teil I: Die Schwerter. AA 70, 385-411.
- Szameit, E. 1987: Karolingerzeitliche Waffenfunde aus Österreich. Teil II: Die Saxe und Lanzen spitzen. AA 71, 155-171.
- Měřínský, Z. 1986: Morava v 10. století ve světle archeologických nálezů. PA 77, 18-80.
- Ruttkay, A. 1975: Waffen und Reiterausrüstung des 9. bis zur ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts in der Slowakei I, SIA 23, 119-216.
- Ruttkay, A. 1976: Waffen und Reiterausrüstung des 9. bis zur ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts in der Slowakei II, SIA 24, 245-395.
- Geibig, A. 1991: Beiträge zur morphologischen Entwicklung des Schwertes im Mittelalter: Eine Analyse des Fundmaterials vom ausgehenden 8. bis zum 12. Jahrhundert aus Sammlungen der Bundesrepublik Deutschland. Neumünster.
- Petersen, J. 1919: De Norske Vikingesverd. Kristiana (anglický překlad na <http://www.vikingsword.com/petersen/>)

Kostěné předměty:

- Dostál, B. 1981: Duté trojcípé parohové předměty v raném středověku. SPFFBU E 26, 43-58.
- Hrubý, V. 1957: Slovanské kostěné předměty a jejich výroba na Moravě. PA 48, 118-217.
- Kavánová, B. 1995: Knochen- und Geweihindustrie in Mikulčice. In: Daim, F. – Poláček, L. (Hrsg.), SBM 1, Brno, 113-378.

Dřevěné předměty:

Poláček, L. - Marek, O. - Skopal, R. 2000: Holzfunde aus Mikulčice. In: Studien zum Burgwall von Mikulčice 4, Brno, 177-302.

Mince:

Šmerda, J. 1996: Denáry české a moravské. Katalog mincí českého státu od X. do počátku XIII. století. Brno.

sborník Denárová měna na Moravě. Brno 1986.

Radoměřský, P. 1955: Obol mrtvých u Slovanů v Čechách a na Moravě. Sb.NM 9, řada A - Historie, č. 2.

Kolníková, E. 1967: Obolus mrtvých vo včasnostredověkých hrobech na Slovensku. SIA 35, 189-254.

Keramika:

Pleinerová, I. – Zeman, J. 1970: Návrh klasifikace časně slovanské keramiky v Čechách. AR 22, 721-732.

Jelínková, D. 1990: K chronologii sídlištních nálezů s keramikou pražského typu na Moravě. In: Pravěké a slovanské osídlení Moravy. Sborník příspěvků k 80. narozeninám akademika Josefa Poulíka. Brno, 261-281.

Zeman, J. 1976: Nejstarší slovanské osídlení Čech. PA 67, 115-235.

Bialeková, D. 1967: Žltá keramika z pohrebísk obdobia avarskej ríše v Karpatskej kotline. SIA 15, 5-76.

Macháček, J. 1997: Studie zur Keramik der mitteldanubischen Tradition. SIA 45, 353-418.

Macháček, J. 2000: K absolutní a relativní chronologii keramiky středodunajské kulturní tradice na jižní Moravě. SPFFBU M 5, 25-55.

Dostál, B. 1975: Břeclav-Pohansko IV. Velkomoravský velmožský dvorec. Brno.

Dostál, B. 1994: K počátkům slovanské tuhové keramiky na Moravě. SPFFBU E 39, 43-82.

Galuška, L. 1995: Keramik des Marchtyps. In: Poláček, L. (Hrsg.), Slawische Keramik in Mitteleuropa vom 8. bis zum 11. Jahrhundert. Terminologie und Beschreibung. Internationale Tagungen in Mikulčice II, Brno, 97-106.

Staňa, Č. (Hrsg.), Slawische Keramik in Mitteleuropa vom 8. bis 11. Jahrhundert. Internationale Tagungen in Mikulčice I, Brno 1994.

Poláček, L. (Hrsg.), Slawische Keramik in Mitteleuropa vom 8. bis zum 11. Jahrhundert. Terminologie und Beschreibung. Internationale Tagungen in Mikulčice II, Brno 1995.

Poláček, L. (Hrsg.), Frühmittelalterliche Graphittonkeramik in Mitteleuropa - Naturwissenschaftliche Keramikuntersuchungen. Internationale Tagungen in Mikulčice IV, Brno 1998.

Macháček, J. 2001: Studie k velkomoravské keramice. Metody, analýzy a syntézy, modely. Brno.

Kraskovská, E. 1983: Značky na nádobách z doby velkomoravskej. ŠZ 20, 193-206.